

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță
Oleg Sternioală
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Olesei Niculiță împotriva lui Cibotarean Veaceslav cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Niculiță Olesea, casată hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 28 iunie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 19 ianuarie 2015, Niculiță Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Cibotarean Veaceslav cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta Niculiță Olesea a indicat că la 20 ianuarie 2012 i-a dat cu împrumut pârâtului Cibotarean Veaceslav suma de 790 Euro și 300 lei, pe o perioadă de 3 săptămâni, însă după expirarea acestui termen ultimul nu i-a restituit datoria, promițându-i că o va face în cel mai apropiat timp.

Cu toate acestea, nici până în prezent Cibotarean Veaceslav nu i-a achitat suma împrumutului.

Sușține că a încercat să soluționeze pe cale amiabilă conflictul dat, expediind la 10 noiembrie 2014 și la 05 ianuarie 2015 în adresa pârâtului somațiile privind executarea benevolă a obligațiilor sale prin restituirea împrumutului, dar nu s-a soldat cu careva succes.

Astfel, cere Niculiță Olesea încasarea din contul lui Cibotarean Veaceslav în beneficiul său sumei de 790 Euro și 300 lei cu titlu de datorie și cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării pricinii reclamanta Niculiță Olesea și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând suplimentar, prin prisma art. 619 alin. (2) Cod civil, încasarea din contul lui Cibotarean Veaceslav în beneficiul său sumei de 476,22 Euro cu titlu de dobândă de întârziere calculată pentru 1401 zile de întârziere (10 februarie 2012 – 11

decembrie 2015), precum și 780,17 lei cu titlu de taxă de stat și 5.228,33 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Niculiță Olesea, casată hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind încasată din contul lui Cibotarean Veaceslav în beneficiul Olesei Niculiță suma de 790 Euro și 300 lei cu titlu de datorie și cheltuielile de judecată.

La 23 martie 2017, Cibotarean Veaceslav a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În susținerea recursului Cibotarean Veaceslav a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, aceasta fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural, făcând referire la faptul că instanța de apel a examinat prezenta cauză în absența sa, nefiindu-i comunicat din timp despre locul, data și ora ședinței de judecată, în așa mod încălcându-i dreptul la un proces echitabil.

Afară de aceasta, indică recurentul că Curtea de Apel Chișinău i-a expediat citația pentru prima ședința de judecată fixată pentru 10 noiembrie 2016, pe o adresă greșită, unde el de fapt nu locuiește și nici nu are viza de reședință, și anume: or. Anenii Noi, str. 27 Aprilie, nr. 11, deși din actele cauzei rezultă cert că el locuiește în: s. Varnița, r-ul Anenii Noi, str. 27 Aprilie, nr. 11, iar pentru ședința de judecată din 07 decembrie 2016, în general, nu a fost citat. La fel, nu a fost citat nici avocatul său Veaceslav Cujbă.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 a fost expediată în adresa lui Cibotarean Veaceslav la 09 ianuarie 2017 (f.d. 197), însă lipsesc date când a fost recepționată de către recurent.

Totodată, Cibotarean Veaceslav în cererea sa de recurs indică că cu decizia motivată a instanței de apel a făcut cunoștință abia la 10 martie 2017.

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav la 23 martie 2017, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

La 18 aprilie 2017, în adresa intimă Niculiță Olesea a fost expediată copia recursului declarat de către Cibotarean Veaceslav, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

La 30 mai 2017, intimata Niculiță Olesea, prin intermediul reprezentatului său – avocatul Sergiu Cotruță, în baza mandatului seria MA nr. 0071346, a depus referință, solicitând să fie considerat inadmisibil recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav sau după caz respingerea acestuia, cu menținerea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 31 mai 2017, recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Potrivit art. 102 alin. (1) și (3) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să prezinte la timp în fața instanței.

Prin prisma art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Totodată, reieșind din art. 370 alin. (2) CPC, instanța de apel expediază participanților la proces copii de pe cererea de apel și de pe înscrisurile care nu au fost prezentate primei instanțe, citează părțile și alți participanți la proces, propunându-le să depună, cu cel puțin 3 zile înainte de judecarea apelului, noi referințe și înscrisuri le dosar.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că la 19 ianuarie 2015 intimata-reclamantă Niculiță Olesea a depus cerere de chemare în judecată împotriva recurentului-pârât Cibotarean Veaceslav, solicitînd, cu concretizările ulterioare, încasarea din contul ultimului în beneficiul său sumei de 790 Euro și 300 lei cu titlu de datorie, 476,22 Euro cu titlu de dobândă de întârziere, precum și 780,17 lei cu titlu de taxă de stat și 5.228,33 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2016, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Niculiță Olesea, casată hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2016 și pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, fiind încasată din contul lui Cibotarean Veaceslav în beneficiul Olesei Niculiță suma de 790 Euro și 300 lei cu titlu de datorie și cheltuielile de judecată.

Materialele dosarului atestă că instanța de apel s-a expus în privința raționamentului admiterii apelului declarat de către Niculiță Olesea, casării hotărârii Judecătorei Anenii Noi din 28 iunie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii a intimitei-reclamante, cu încălcarea evidentă a normelor de drept procedural, cauza fiind examinată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, în speță pe Cibotarean Veaceslav.

Or, din actele cauzei cert se atestă că Curtea de Apel Chișinău a expediat citația pentru prima ședința de judecată fixată pentru 10 noiembrie 2016, pe o adresă greșită, unde de fapt recurentul-pârât Cibotarean Veaceslav nu locuiește și nici nu are viza de reședință, și anume: or. Anenii Noi, str. 27 Aprilie, nr. 11, iar pentru ședința de judecată din 07 decembrie 2016, data emiterii deciziei recurate, instanța de apel în general nu l-a citat pe ultimul.

Se reține că de fapt viza de reședință a recurentului-pârât Cibotarean Veaceslav se află anume: în s. Varnița, r-ul Anenii Noi, str. 27 Aprilie, nr. 11, informație ce rezultă atât din cererea de chemare în judecată depusă de către intimata-reclamantă Niculiță Olesea (f.d. 4), procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 26 februarie 2015 (f.d. 19), cererea reconvențională depusă de către Cibotarean Veaceslav, care ulterior a fost restituită prin încheierea Judecătorei Anenii Noi din 09 aprilie 2015 (f.d. 25), cererile intimatei-reclamante Niculiță Olesea și ale avocatului acesteia – Sergiu Cotruță (f.d. 56, 58, 82, 89-90, 155, 159), cererea recurentului-pârât privind numirea expertizei grafologice suplimentare (f.d. 110), susținerile verbale ale intimatei-reclamante (f.d. 144), din apelul declarat de către Olesea Niculiță (f.d. 162, 171), precum și din recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav.

Mai mult ca atât, din procesul-verbal al ședinței de judecată a primei instanțe din 26 februarie 2015 se mai atestă faptul că recurentul mai domiciliază și pe adresa: mun. Chișinău, str. Valea Crucii, 6, ap. 40.

În circumstanțele enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că este întemeiat argumentul lui Cibotarean Veaceslav expus în cererea de recurs precum că instanța de apel i-a încălcat dreptul la un proces echitabil, deoarece Curtea de Apel Chișinău, contrar informației de care dispunea referitor la locul de domiciliu al recurentului, a expediat eronat ultimului, pe o adresă necunoscută, atât citația pentru prima ședința de judecată fixată pentru 10 noiembrie 2016, cât și cererea de apel depusă de către Niculiță Olesea, anexată la citație, fiind astfel în imposibilitate primul de a-și realiza dreptul de a depune referință și de a-și expune poziția vis-a-vis de prezentul litigiu (f.d. 166).

Cu toate că, instanța de apel a amânat ședința de judecată din 10 noiembrie 2016 pentru data de 07 decembrie 2016, din motivul neprezentării părților la proces, însă nu a verificat faptul dacă într-adevăr a fost respectată procedura de citare legală a ultimilor (f.d. 181).

Afară de aceasta, deși pe cotorul de pe avizul de recepție este indicat clar că în orașul Anenii Noi nu este o așa adresă cum ar fi: str. 27 Aprilie, nr. 11 (f.d. 167-168), instanța de apel, în pofida faptului dat, în general a omis să-l înștiințeze pe recurentul-pârât Cibotarean Veaceslav despre ședința de judecată stabilită pentru 07 decembrie 2016, data emiterii deciziei recurate.

Pe lângă acestea, instanța de apel nu i-a comunicat nici avocatului recurentului-pârât Cibotarean Veaceslav - Cujbă Veaceslav despre examinarea prezentei cauze în ordine de apel, deși din materialele dosarului cert rezultă că acesta acționează în interesele primului, în baza mandatului seria MA nr. 0502074 din 26 februarie 2015, încă de la etapa examinării prezentei cauze în prima instanță (f.d.18).

Prin urmare, nu poate fi reținută concluzia instanței de apel expusă în decizia din 07 decembrie 2016 precum că procedura de citare legală a participanților la proces, în special ce se referă la recurentul-pârât Cibotarean Veaceslav și reprezentantului acestuia -

avocatul Cujbă Veaceslav, a fost respectată corespunzător, fiindcă contravine suportului probatoriu prezent la actele cauzei.

Totodată, în conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Conform art. 241 alin. (1) și (5) CPC, instanța judecătorească adoptă hotărârea în numele legii. În motivare se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța.

Astfel, după cum s-a menționat supra prin acțiunea sa intimata-reclamantă Olesea Niculiță a solicitat, cu concretizările ulterioare, încasarea din contul recurentului-pârât Cibotorean Veaceslav în beneficiul său cu titlu de datorie suma de 790 Euro și 300 lei, 476,22 Euro cu titlu de dobândă de întârziere, precum și 780,17 lei cu titlu de taxă de stat și 5.228,33 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Însă, instanța de apel, prin decizia recurată, pronunțând o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii Olesei Niculiță, s-a expus exclusiv doar în privința pretenției de încasarea a sumei de 790 Euro și 300 lei cu titlu de datorie, omițând să se expună în acest sens inclusiv și în privința pretenției primei privind încasarea sumei de 476,22 Euro cu titlu de dobândă de întârziere.

Afară de aceasta, Curtea de Apel Chișinău în motivarea deciziei din 07 decembrie 2016 a indicat că din contul recurentului-pârât Cibotorean Veaceslav urmează să fie încasate în beneficiul intimatei-reclamante Olesea Niculiță și cheltuielile de judecată în suma de 1365,29 lei cu titlu de taxă de stat și 5.228,33 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, însă în dispozitiv, contrar prevederilor art. 243 CPC, a indicat încasarea acestor cheltuieli, fără a specifica mărimea acestora în cifre și litere.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău a emis o decizie arbitrară, cu încălcarea evidentă a normelor de drept procedural, precum și, fără a se expune asupra tuturor pretențiilor înaintate de către intimata-reclamantă în acțiunea sa, nefiind astfel elucidate toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

Or, în cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat acțiunea posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a dreptului la un proces echitabil (speța Hiro Balani c. Spaniei, hotărârea din 09 decembrie 1994).

Se reține că în sensul art. 6 alin. (1) din Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, instanțele de judecată trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să precizeze noțiunile ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

De asemenea, noțiunea de proces echitabil impune ca instanța de judecată să nu-și motiveze doar sumar hotărârea sa, ci să examineze efectiv problemele esențiale care-i sunt supuse aprecierii și să nu se mulțumească de a proba pur și simplu concluziile unei dintre părți.

În temeiul celor precitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept arbitrară decizia instanței de apel, care

nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, pronunțând în acest sens o decizie neîntemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel pronunțată nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea cauzei în ordine de recurs, și reiterând lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță (art. 432 alin. 3 lit. d) și f) CPC), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav, casa decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 și remiterii cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, cu respectarea dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Cibotarean Veaceslav.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Olesei Niculiță împotriva lui Cibotarean Veaceslav cu privire la încasarea datoriei și dobânzii de întârziere, cu remiterea cauzei civile spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Oleg Sternioală

Maria Ghervas

Mariana Pitic